

ITMS kód Projektu: 26140230002
ITMS kód Projektu: 26120130002

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

PROFESIJNÝ A KARIÉROVÝ RAST
pkrmpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Európska únia
Európsky sociálny fond

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Prioritná os:	Prioritná os 2 – Ďalšie vzdelávanie ako nástroj rozvoja IŽ Prioritná os 4 – Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť BSK
Opatrenie:	2.1 Podpora ďalšieho vzdelávania 4.2 Zvyšovanie konkurencieschopnosti Bratislavského kraja prostredníctvom rozvoja terciárneho a ďalšieho vzdelávania
Prijímateľ:	Metodicko-pedagogické centrum
Názov projektu:	Profesijný a kariérový rast pedagogických zamestnancov
Kód ITMS projektu:	26140230002, 26120130002
Aktivita:	2.2 Tvorba a akreditácia programov kontinuálneho vzdelávania PZ a OZ

Program kontinuálneho vzdelávania

Rusínsky jazyk a jeho vyučovanie na základných školách a stredných školách

Ing. Peter Dubovan
poverený zastupovaním generálnej riaditeľky
Metodicko-pedagogické centrum, Bratislava

Názov vzdelávacieho programu: Rusínsky jazyk a jeho vyučovanie na základných školách a stredných školách.

Zdôvodnenie vzdelávacieho programu:

Spracovanie a realizácia programu kontinuálneho vzdelávania reflektuje aktuálne potreby a požiadavky pedagogických zamestnancov škôl. Vychádza zo Zákona č. 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch v znení neskorších predpisov a Školského zákona, kde v § 3 Princípy výchovy a vzdelávania sa okrem iného uvádza, že výchova a vzdelávanie sú založené na princípoch zdokonaľovania procesu výchovy a vzdelávania podľa výsledkov dosiahnutých v oblasti vedy, výskumu a vývoja, posilnenia výchovnej stránky výchovno-vzdelávacieho procesu prostredníctvom **všetkých vyučovacích predmetov**, teda aj rusínskeho jazyka a literatúry.

Postavenie vyučovania predmetu rusínsky jazyk a literatúra na základných a stredných školách na Slovensku vychádza a je podmienené rôznymi historickými i aktuálnymi aspektmi, stretáva sa s mnohými procesuálnymi úskaliaми a problémami. Na základe *Analýz vyučovania rusínskeho jazyka a literatúry na Slovensku v rokoch 1998-2012* realizovaných priebežne Ústavom rusínskeho jazyka a kultúry (viď. Plišková, Anna: Rusínsky jazyk na Slovensku: náčrt vývoja a súčasné problémy. Prešov: Metodicko-pedagogické centrum, 2007, 116 s. zdroj <http://www.unipo.sk/pracoviska/urjk>) a konkrétneho terénneho prieskumu a *Analýzy aktuálneho stavu rusínskeho národnostného školstva* v rokoch 2010-2014 (zdroj: <http://www.unipo.sk/pracoviska/urjk>) bola preukázaná potreba a nevyhnutnosť tvorby vzdelávacích programov s tematikou a problematikou vyučovania rusínskeho jazyka a literatúry na Slovensku.

Druh kontinuálneho vzdelávania:

Aktualizačné vzdelávanie

Forma kontinuálneho vzdelávania:

kombinovaná forma – prezenčne a dištančne

Ciele vzdelávacieho programu:

Hlavný cieľ:

Prehĺbiť a aktualizovať profesijné kompetencie učiteľov rusínskeho jazyka a literatúry potrebné na udržanie si štandardného výkonu pedagogickej činnosti.

Špecifické ciele:

- rozšíriť znalosti o rozsahu a zameraní vyučovania rusínskeho jazyka na jednotlivých druhoch škôl,
- prehĺbiť spôsobilosť pracovať s pedagogickou dokumentáciou spojenou s agendou národnostnej školy v zmysle platnej legislatívy,
- prehĺbiť znalosti o nové aktuálne zmeny jazykového systému rusínskeho jazyka
- rozšíriť základy jazykového systému rusínskeho jazyka v kontexte zmien pravopisu,
- prehĺbiť schopnosť využívať inovatívne metódy vyučovania rusínskeho jazyka a literatúry,
- rozvíjať znalosti o vhodných koncepciách vyučovania rusínskeho jazyka a literatúry,
- rozvíjať schopnosť tvoriť a aktualizovať školský vzdelávací program v predmete rusínsky jazyk a literatúra v súlade so zmenami,
- rozšíriť zručnosť tvoriť školské projekty v predmete rusínsky jazyk a literatúra na príslušnom type škôl,

- rozvíjať spôsobilosť využívať rusínsku literatúru vo vyučovaní na jednotlivých stupňoch škôl.

Obsah vzdelávacieho programu:

Modul 1: Vyučovanie rusínskeho jazyka na ZŠ a SŠ – aktuálna situácia

Téma	Forma	Časový rozsah
<ul style="list-style-type: none"> Existujúce právne normy týkajúce sa národnostného školstva. Možnosti zvyšovania motivácie a flexibility škôl k zavedeniu vyučovania predmetu rusínsky jazyk a literatúra. Rozsah a zameranie vyučovania rusínskeho jazyka na ZŠ a SŠ. Školský vzdelávací program, učebné osnovy, tematické výchovno-vzdelávacie plány vyučovania rusínskeho jazyka a literatúry – aktuality, inovácie. Praktická aplikácia inovácií do spracovania ŠKVP v predmete rusínsky jazyk a literatúra. 	prezenčná	1 1 1 3 2
Spolu		8/0

Modul 2: Jazykový systém rusínskeho jazyka v kontexte zmien pravopisu

Téma	Forma	Časový rozsah
1. Aktuálne zmeny vo vyučovaní základov fonetiky a fonológie.	prezenčná	3
2. Aktuálne zmeny vo vyučovaní základov lexikológie.		3
3. Aktuálne zmeny vo vyučovaní morfológie.		3
4. Aktuálne zmeny vo vyučovaní syntaxe.		3
5. Aktuálne zmeny vo vyučovaní štylistiky.		3
Dištančná forma Výstup: Upravený školský vzdelávací program v predmete rusínsky jazyk a literatúra o vyznačené aktuálne zmeny vo vybranom ročníku (účastník si vyberie ročník). Formát A4, v rozsahu učebných osnov rusínsky jazyk a literatúra pre jeden zvolený ročník. Odovzdať v elektronickej forme.	dištančná	5
Spolu		15/5

Modul 3: Konceptie vyučovania a inovatívne metódy vo vyučovaní rusínskeho jazyka a literatúry

Téma	Forma	Časový rozsah
<ul style="list-style-type: none"> Konceptie vyučovacieho procesu vhodné na vyučovanie rusínskeho jazyka (skupinové a kooperatívne vyučovanie, zážitkové vyučovanie, projektové vyučovanie, praktické ukážky a práca v skupinách). Úskalia jednotlivých koncepcií vyučovania rusínskeho jazyka. Charakteristika inovatívnych metód a ich využitie v edukačnom procese. Vhodné inovatívne metódy vo vyučovaní rusínskeho jazyka a literatúry. Základné zručnosti v oblasti didaktických hier a súťaží - praktické ukážky a cvičenia. 	prezenčná	3 2 2 3

<ul style="list-style-type: none"> Projektová metóda vo vyučovaní rusínskeho jazyka a literatúry - praktické ukážky a práca v skupinách. Využitie IKT technológií na hodinách rusínskeho jazyka. praktické cvičenia. 		3
		3
Dištančná forma Výstup: Spracovanie návrhu projektu z predmetu rusínsky jazyk a literatúra podľa druhu školy účastníka. Formát A4, rozsah cca 2 - 3 normostrany. Odovzdať v elektronickej forme.	dištančná	4
Spolu		16/4

Modul 4: Využitie rusínskej literatúry vo vyučovaní na ZŠ a SŠ

Téma	Forma	Časový rozsah
<ul style="list-style-type: none"> Špecifikácia foriem pedagogického ovplyvňovania vo vzťahu k rusínskej literatúre a k prvopočiatkom vlastnej literárnej tvorby. Výber vhodnej doplnkovej rusínskej literatúry pre deti a mládež. Námety na prácu s literárnym textom a ďalších praktických činností. 	prezenčná	3 2 2
Dištančná forma Výstup: Spracovať návrh metodiky zameranej na prácu s literárnym textom s využitím niektorej z inovatívnych metód. Formát A4, rozsah cca 3 - 4 normostrany, Odovzdať v elektronickej forme.	dištančná	5
Spolu		7/5

Profil absolventa:

Absolvent vzdelávacieho programu má kompetencie implementovať najnovšie poznatky a inovácie vo vyučovaní rusínskeho jazyka a literatúry v súvzťažnosti s učebnými cieľmi, vhodnými koncepciami vyučovania a inovatívnymi metódami. Pozná aktuálne zmeny jazykového systému rusínskeho jazyka, vie ich aplikovať pri inovácii školského vzdelávacieho programu.

Rozsah vzdelávacieho programu:

Celkom 60 hodín, z toho 46 hodín prezenčne a 14 hodín dištančne.

Trvanie vzdelávacieho programu:

najviac 10 mesiacov

Bližšie určená kategória, podkategória pedagogických zamestnancov; kariérový stupeň, kariérová pozícia:

Kategória pedagogických zamestnancov:

- učiteľ

Podkategórie:

- učiteľ pre primárne vzdelávanie (učiteľ prvého stupňa základnej školy),
- učiteľ pre nižšie stredné vzdelávanie (učiteľ druhého stupňa základnej školy),
- učiteľ pre nižšie stredné odborné vzdelávanie, stredné odborné vzdelávanie, úplné stredné všeobecné vzdelávanie, úplné stredné odborné vzdelávanie (učiteľ strednej školy),

ITMS kód Projektu: 26140230002
ITMS kód Projektu: 26120130002

- učiteľ pre kontinuálne vzdelávanie.

Kariérový stupeň:

- samostatný pedagogický zamestnanec,
- pedagogický zamestnanec s prvou atestáciou,
- pedagogický zamestnanec s druhou atestáciou.

Kariérová pozícia: -

Vyučovaci predmet: rusínsky jazyk a literatúra

Podmienky pre zaradenie uchádzačov na kontinuálne vzdelávanie:

Program kontinuálneho vzdelávania je určený pre kategóriu učiteľa v uvedených podkategóriách, ktorý spĺňa kvalifikačný predpoklad vzdelania na vyučovanie predmetu rusínsky jazyk a literatúra v súlade s vyhláškou MŠ SR č. 437/2009 Z .z. v znení neskorších predpisov, a ktorý má absolvovaných **aspoň šesť mesiacov** pedagogickej činnosti (§ 35 ods. 9 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov).

Spôsob prihlasovania na vzdelávanie:

Písomná prihláška na kontinuálne vzdelávanie podpísaná uchádzačom.

Spôsob preukázania príslušnosti k cieľovej skupine:

Riaditeľ školy na prihláške potvrdzuje zaradenie pedagogického zamestnanca do kategórie, podkategórie a kariérového stupňa. Riaditeľovi školy potvrdzuje prihlášku zriaďovateľ.
Ak riaditeľ školy nepotvrdí zaradenie pedagogického zamestnanca do kategórie, podkategórie a kariérového stupňa, posúdi poskytovateľ oprávnenie na zaradenie pedagogického zamestnanca na základe príslušných dokumentov, ktoré pedagogický zamestnanec predloží poskytovateľovi.

Spôsob ukončovania vzdelávacieho programu:

Vzdelávací program sa ukončuje záverečnou prezentáciou pred lektorom a účastníkmi vzdelávania.

Požiadavky na ukončovanie vzdelávacieho programu:

Požiadavky na ukončenie:

1. účasť najmenej 80 % z celkového rozsahu prezenčnej formy vzdelávania,
2. spracovanie výstupov z dištančnej formy vzdelávania,
3. úspešné absolvovanie záverečnej prezentácie. Obsahom záverečnej prezentácie bude vytvorená prezentácia na tému "Metodika vyučovacej hodiny rusínskeho jazyka a literatúry" so zameraním na účastníkom vybranú tému jazykového vyučovania (ISCED 1, 2 alebo 3) v rozsahu cca 12 až 15 snímok v programe Power Point.

Personálne zabezpečenie a garant vzdelávacieho programu:

Garant vzdelávacieho programu:

Doc. PhDr. Anna Plišková, PhD., vysokoškolský pedagóg, riaditeľka Ústavu rusínskeho jazyka a kultúry Prešovskej univerzity v Prešove, Ul. 17. novembra 15, 080 01 Prešov.

Garant spĺňa požiadavky § 43 ods. 4 a 5 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov.

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

Lektori vzdelávacieho programu:

Učители Ústavu rusínskeho jazyka a kultúry Prešovskej univerzity, učители pre kontinuálne vzdelávanie, vysokoškolskí učители, pedagogickí zamestnanci škôl, ktorí spĺňajú kvalifikačné požiadavky a majú odborné predpoklady v danej oblasti obsahu vzdelávania. Lektori musia spĺňať podmienky Čl. 2 bodu 12 Smernice 18/2009-R.

Finančné, materiálne, technické a informačné zabezpečenie:

Financovanie vzdelávacieho programu:

Náklady spojené so vzdelávaním budú financované z národného projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov a prostriedkov rozpočtu MPC. V prípade viacdňových vzdelávacích podujatí bude ubytovanie a stravovanie hradené iba z prostriedkov národného projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov.

Cestovné náklady účastníka vzdelávania hradí vysielajúca organizácia, resp. účastník sám.

Materiálne zabezpečenie:

Prezentačné vybavenie (tabuľa, flipchartový papier, baliaci papier, fixky).

Literatúra k jednotlivým modulom a témam bude účastníkom odporúčaná lektormi vzdelávania.

Technické a informačné zabezpečenie:

Notebook, CD prehrávač, reproduktory, dataprojektor pre lektora

Návrh počtu kreditov:

Spolu 14 kreditov.

12 kreditov za rozsah vzdelávania a 2 kredity za spôsob ukončenia.